

ԻՍԹԱՆՊՈԼ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 3.

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹՐԸ ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ԻՄԻԷՐԱԹՕՐ ՆԱԲՕԼԷՑՆ

45

ԷԿՐՈՒԱՆԸՆ ՍԻԼԱՀԼԱՆՄԱՍԸ

A.

Ֆրանսիացիներն, վե՛րստիցս պէրապէր
պիտէ՛լ իւն ի վթորանքն սիւրհշատեալսրս
պիտէ՛լ քիւք պէրքիտն հեփախտէն զինա,
աւ մուհիմ մ'սկզբէ, նշաբէն իշխէմ
մէսէսի սի օրտու գլուխու, կէշէն չարք
պէտէ կնւնքի, իՄԲԻԼԻԱՅԻՄ ՆԱՅԻԼԵՍԻ ԳԵ
ԻՄԲԻԼԻԱՅԻՄ ՍԻԼԱՆԼԵՍԻՄԱՍԸ նամ պիրն
ձի պահարմարտա պէտան ինմիշ խիթ :

Ճիմաթի պու. խուսուսու. խզահ իթ.
 մէք խթերիզ.
 Պիզ, պու կիւնքի կիւն իւրօբանքն
 ծէնք խոթի իթ մէմէս մատտէսինն ան.
 Ճաք խոթերիթօր Նարօնծնուն գարար
 վէրէճպի շէս օլտուղունու խոտտա իթ.
 մէքտէ խէք, պունուն պաշլըճա մէ.
 պէպի շու տուէր քի, Յրանսանքն տախի.
 ի միւշ քիւլթլար խոթէրաթօրու օլ տէ.
 ինձէտէ սրլըտըրապիլիլիլէր քի, միւշա.
 լիլէյ Նազրէթլէրի, եա ճիմաթիէ գա.
 տաք քէնաթէ մախսուս օյան իւրքաք.
 պիր իլմի բօլթիզա իլէ մուճաճագա.
 իթ միւշ օլտուղու մէ-մէթէլէլէ ե-թ-թէլ.
 Դան պիր մըգտարըրը թէքք իթ մէքլիյէ
 եա եօգա, խթէր խթմէզ պիր մու.
 Նարէպէյէ չըղըշմաղըղաւ մէճպուր օ.
 Նաթիլիլի.

Իմիջութիւնս իյիստէն թանրանալա-
լըն հիշ պիր վեճ՝ իւէ ազգւսարը քես-
մէզ քի, միւ չարիւէւն հազընթիւնի չիմ-
տիւնէ գատար պագը սագլամըշ օյտու-
ղու հուգուգլարտան պիր շէյ թէրք իթ-
սին, չիւնքի պուսուռն նէթիւնէսի կէրէք
քէնտի շախմառա վէ կէրէք քէնտի սիւ-
սիւնտի հնէմուսպըզընա մու խաթաւա-
լը օյապիլիր :

Պարզօնարտան , Օրբանարտան
վե ճիւճհուրտան սննար կէլէն իմբերաւ
Թօրու զուէն պագասը իչն , պիր Նարո
լէսն վէ պիրտե կերէք տալիկի վէ կերէք
խարճի , անճաք պիր Նարոլի Բարկի
լազմ տոր տեղիկիմպտե , գանն իմմէ
յիլ քի մի պարպալլի պիր շէս սեօյէ
մի պարմ

Ջրամանրգալարը, ի հրելաթօթ Նարօրէն ճեղքաւոր
գտնուար իւր լճանքովը վէ ճնա կէօրէ ի
տառէ խտեպլովիւր պաշգաւ պիր գաթ տաւ
հաւաք մը տըր • Նէ՛ տիր էօյլէ իսէ , քէն •
տի տախիլի բօլթիթիգաւսընն զըը ընտանս
վապ կէշմէէք իւնն պիր գաշ տէֆաւ պիւ •
լէ պրիէ քէնտի էօմիլիւնիւ լճէ չլքէլէյ
վապ լճիմէսինն , լէ լքի տէֆաւ պրիւնիւ •
լէ պիր գաշ տէֆաւ տախիլ ուֆապ մու •
հարէպլէյ իթմիւ յօմնսրնն սկպէպի •

— Ձիւնքի, տէր քէտրտի, էկէր ճըրանտա պիր իմըրաթօրլուգլա խտարեօլաճագ իսէ, պու իմըրաթօրլուգ իս, մէն մէշուլթէ, (տաճմանդրական ֆազաթ ֆիլիէն միւսթազիլ (միւսպետակն) օմար արր:

Տէնրբի, պիւր կիւն, շնմտիքի խմբեր
բերալից հազարեակի պիւր լիտահայ
մայրաքաղաք կրկին ու գուն մի տա
տեի տոյսը չբռնաբերւած, ազադ
տա մի շարքի մէջ երկունքի կէտմէ
խմբիկներ պէրմէն տանող
վէ լիւրերուն պիւրիսի եանքնաքն

տէօնէրէք « պէ՛ Ծանրմ, իմբէրաթոր ամ-
մա իշի ուզաթտը, պու գատար վագըթ
տոր իշէրտէ նէ՞ Եարրեօր Դ տէր:

Մէրգովմունն եանընտա տուրանն,
քի ֆրանսատա պիր գաչ հիւքիւմլիժ
էրին թէչքիլ օրուպ պաթտորընը կէօր-
միւշ օլան միւսինն պիր զաթ իմիշ,
«քէտի տալմաճարնըն (պիրինճի Նարօէ-
օն) իւար իթտիսի էլտիլէնի արաբօր»
տէր:

— « Նասրէ էլտիվէն » տէյի սօրաբ
սապրորսը սէյիրճի :

— « Պրիւիւժի Նարայեան » . տէր միւսին զաթ, « տէմիշ տիր քի, Ֆրանսա » եր խաղաթ խտէն էլտէ պլի տէմիշ էլաթ մէն պուլունմալը, Ֆապաթ անրն տէմիշտէն օլտուղունու Ֆէ չմ էի՞տլումէ մէք իշն, իւ գէտն տէ պլիշ դառի՞թէ կէշերիւթէն տիր » :

Պրինսիփ Նաբոյենուն պու սէօյլէ տիբլէրի նէ գատար Հագզլլ օլտուղու շմտի մէյտանտա տըր • իշթէ իմէրաւ թօր Նաբոյեն, իւսթ ի գատիֆէ գաբլլ օլան տէմիբ էտիփէնլէ էլի իլէ, եանիւ մշուրթէ տըֆարլալ կիլեթիշ օլան Տէքիւմէթի միւսթագիլիս իլէ, 16 տէնէ տէնպէրու տուրքի, Ֆրանսայլլ—Պուրլպօնու, Ռրէմա, Բօպէսիլէրի, Պօնաւ, Լարլէն, վէ ձիւմՀուրու Կէօրիւպ կէ. չանլէ վէ օլ տայիմի Հէրաբէթիշ օլան Ֆըրանսաեր, իտալէ իթմի, տիր •

Ֆրագաթ պու խաթենին մաղ, ի վ.
բորանա պիր ազ չօղա օխուբումու շուր.
Ջիւնքի իմբեթաթօր հազեթթերի, իմ.
հիւթթօրուսնուսն իլք սնէնէրինու.
բէնտի հիւքմաթաթանա պիր ֆիլիւ.
հաթիւ թաղվէթ վերմէք, վէ Ֆրան.
սըղաթըն թէթքի նազար ու տիգգաթըն.
խարիժի իւլէր իլէ մէշղու իթմէք նիյէ.
թիւլէ, Գըրըմ մու հարէպաթի մէյաւ.
նա չըգաթաթաթըր Պու մու հարէպէ պիթ.
տիքուն պիր գաւ սնէն սօնրա, քէնտի.
հիւքմաթաթընա գաթըր կօրիւնն պու.
Գ. Բ. Գ.

[illegible]

թունմագատ օրտուղունու հիսս խոխպ
պու հայտեն գուրթուլմանա ճահա
ու զարթեթ իթմեօնն վազրթ պրազմա,
մը տըր, Պեգաթ Ֆրանսա եթեյի վա,
զրթտուն պերու պարուլթ զօգուօուն,
տան մահրուժ գարլթ օրտուղունտան
քննոխնադար ու րօգաթթնը պուլքեն,
աի տաթիթի իշերթ իւզերինն չեվլթմէ,
Ֆուրտաթ պուլմուլ, լէ քննոի խաթթճի
հայտինն Ամերա վե Ռսիլթէրրանն ի
տաթթիսնն թեք չօգ կերթուէ պուլուն,
տուղունու Ֆարք իթմէքու օրտուղուն,
տան, պու խուտուտան տօյաթը, թէք

քարեն իմէրաթօրուն հիւքմալըղընա
 քարը գարս պուլւթլար կէօրինսէ
 յէ պաչամը տըր , վէ էհլը բօլթի
 գալարըն էնտիէսի տախի անձագ պու
 խուսուս հագքընտա տըր , վէ չօգլա
 ըր էօլլէ գահն իթմէքտէ տիրլէր քի ,
 իմէրաթօր Տաղէթլէրի պու դալլէնի
 տախի սալուշտօրմագ իլին , պիր եէնի
 մու հարէպէ տաչա աչամագ տըր ,

[illegible]

Իմոյի իմբերաթօրութիւնն ինչեթի, հէր
հարստ պիլ մուհարեպե իթմէք տիր տէ-
նէմէք, վէ պիղէ գալաս, պիղ տէրիլք քի-
իմբերաթօրութիւն հարպ թէտարիքեմաթը
գիեառատ տարիլի մատտէլէր իչնէ տիր
Իմբերաթօր հարպ թէթրինսն սինն
60ր կէշմիշ, վէ հէքիմիշին գալ ինձէ
սըհհէթի պէտէնիչէսի տախի ուզու-
միւ տտէթ տահա հաշամասընա բուխասի
վիթմէքտէ տիր պունտան մաատան պի-
տահիպ ճինպիթ տախի միւհարիլէր
հազրէթէլէրի հօմրիւնէ գատտ իտպիլիլ
իմոյի միւհարիլէյհ հազրէթէլէրի, քէտտ
սիլիլիսի իմբերաթօրութիւննունէ էմնի
թէթիլ պիլ պագատը պուլունմատըր
հարստ, պիր էմրի հապգ վազը օրուգ-
տու, հէնուգ անձաք 12 հաշնտան պու-
րանն էկապորնըն քէտտի եքրին կէչէ-
պիլէճէյնիէ էմն օլապիլիյ մի :

Վագրաս Գրանաս է՛հայխնին պիւ
լիւք գրամը, քէնոի սիւխէտի իմրէրա
Թօրոյ զունուն պագաւընա թարաճ
կիր տիր ֆագալթ պո թարաճկիրլք էք
սէրի էհալթիթխաէ օրտո զունտան, վ
Գրանաս Հիւքուէթի թէպէտտի լաթ
լարր իսէ, անճագ պիւլիւք շէհրլէր վ
պաշըքճա Փարիս է՛հայխի մարիճէթի
լէ իմրալէ կէլմիշ օրտո զունտան, էհա
լիւք է՛հայխնաւուն իմրէրաթօրա պիւ
պիւլիւք իւմիտ հօգ տուր:

Պէրխտ, Փարսա վէ պիւլիւք չէ չիւ
լէր է հալութի իսէ, քէնախոտէն անձապ
պիլի իքի տաութ մէտաֆէտէ օլան ինկիլ
լէքրա է հալախիսին, քէնախոտէն օն գալի
գիւտտէ սէրպէսմ իքիէ, օլ գաւապրնա
տախի գանաւտէ իլմէլիպ, տաճա օլ
իտախիսին տիօթուպ իլմէլէք, օլ
տու զուռու վէ էլէ կէլէպպիլէճէլի տա
խի չիւ քէտօղ կիպի պուլունտու
զուռու կէօրաիւքճէ, պիլլիլէտրիլմ
հիտտէթ ու հէլաքիլլի արլթմաղա
տըր. պու հէրաքիլլիճ ան գաւապ տուլի
կիլզի օլմուչ օլա, իմէրէրաթօրունա
գար ու տիգգալլէքնաւ գուրլթուլամա
իւնաճալլաւտէ, ինձապրնա պապմանալմէճ
պուր օլմուչ տուր:

Իմբերաթօրունն էն պիւլիւք իւսիտ
օրտունուն իւզէրինտէ տիր, նասըւ ք
օրտունուն իւսիտի տախի իմբերաթօ
րուն իւզէրինտէ տիր, իմտի իմբերաթօ
պիւթիւն ճահտ ու իզտամընը, օրտու
նուն պիւիւմէսինէ սարճ իթմի, տիր

չհեղքի պոռ օրտու նէ գատար միւնթժ,
 գամ՝ օյա, իմբերաթօրուն հիքմարալը
 զը տախի օլ գատար էմնիէթ թոհնէրն
 տա պուլունապիլը . քեզալիք իմբերա
 թօր վէֆաթ իթմէ պիլէ , պու օրտու
 կերէք փարսի վէ կերէք սայիր պիլիւ
 շէհրլերի գըղըրօյազ իտէպիլէճէյին
 տէն , քէնտի էվլաոր , գօլպլըղլա իմ
 քերաթմօրլօզ քիւրսիսինէ գուռու ի
 տէպիլի .

Նաարը քի տեղիք, պու չօճուգ հենուգ
սինձազ 12 եաշնետաորը, վէ պիրնիյապե
(ինսմախալու թիւն) թէ հիլեքեթի թաճ
թրնտու օլմագսըզն պիր հիլեքմտար օլա
պիրմեթի իշին, 6 սենե տաճա լազմ տոր
վէ իշիլէ իմբերաթօրուն էն պիւլլը ք ար
զուտու տալի, անձագ շու ալթը սէ
նէլիքեթստիքձէ սափուշտուրմագ հադ
գրնտա տոր :

Ֆրանսա հիւքմաարըղը թարգմեր
տէլիթիթիւթ նիթէթիտտ պուլունան
լար, իմէթաթթ սիսիթսիթ տայիթ
սատուգաթ տա պուլունան օրտուէն
միւնթազմ հալիթ հօրիթքտ, ած
իմէթաթթօրըղը տէվիթթիթիթ կիւծ
իւլիւնիւ միւշահէտէ իտէթէ, հալի իլ
իմէթաթթօրուն էօմիլիւն պիհուտէ էէթ
տէ գատտ իտէթէ, քէնաիթիթիթ թէհ
լիթիթ սաթթմաղըզտան իհթիլաղ ի
տէճէթէթ տիլ, իմիլի էէթէ իմէթաթթ
րուն էօմիլի վէ էէթէ սիսիթսի հիւ
քմաարըղը մուհաֆազաղ իշին, հէ
վաղթթտան զիեատէ չիմիլ օրտուէն
գուվիթէնտիթիթսիթ իհթիւնմ էէ
րիւնիթթէ տիլ, վէ իշլիթ պուէ տէպլ
տէ տիլ քի, ֆաթիլ շէհթի տէրուին
տէ վէ ճիվարարթնտա 300.000 նէՅէթ
տաղթն սաաթիլ պէթէթաիլիլիթքտ, վ
գըլալարտան վէ թալիթսանէթթտէ իհ
թիթաթթտան օլազղ իւզղէ կիլիւ, ճէպ
իանէ վէ գուրիլուն սաղաթանագատա ոլ

Ճրանասանքն պուռ կիւնքի կիւն, կէ
րէք գրչաւարտաւ վէ կէրէք զայլաւարտաւ
սիւան թահիժնաւ օրարոշ 600.000 ա
սաքիւրի վար տըր, Պիր մուհարեպէ պու
րունմատըրը հայտէ պուռ զատար պիւ
լիւք պիր օրտունուն տապանմատըրը
իւ եօրաւ բաքա չգգաբանայ:

— Էփօրայր, տայլմա պիր ձէնք կիւ
տապք աղգընտա կեսթէրէրէք։

Ձիւնքի օլ վաղրլմ իմրէրաթօր Տաղ
լթթլրլի Տէմ ալու գատտա առաք'ր սաղ
րամաղլորդա սերպէսիթէթ գաղանմը օ
լուք, վէ Տէմոէ, պէյլէ պիր տաքքէր
թէտէ, Յրասսսնրն շան ու չէրէֆի մու
հաֆապար իչին, չօղարրն իթիգաս
իւ գըէ, պիր Էթէր-Էթէր, Եթէլէթ Բէլէլէ
էլէմիլէթիլի Յրասսսնրա Տիաս իթ
սիրէրէք, Թէրըարէն անկէր քէնոի սի
միլէն իթ, պաղամըլ օրպաիլիք։

վէ Տրաւսըզ դազէթալարընտան պազը
լարը , քի ձէնք վէվէթսինտէ հէր միլէթ
էրին դազէթալարընը պիր դաշ տէրէ
աշմը տըլլար, նէ՛ պիլիրիզ քիւանճալ իւ
բէրաթթորուն օլ ձէնք թէհլէթսի կէտ
թէրուէք թէսավլտորունա ալէթ օլմա
մըշ տըրլար — վազաս պու դազէթալա
րըն իշինտէ օյլէթլէրի տա վալ տըր քի
անճազ իմէրաթթօր հիւքիւմէթինէ վար
շը օլմազ իւզէն , ձէնքէ տալլր պահօ,
լաւ նէնք իթմէքտէ տիրէր :

իշթէ պու ինքիմալի խուսուսա-
լը ճիսապա գօտարագ, Թրանսանըն սի-
լահանմաւրդա պաշ լըմա սէպէպ, Բրու-
սիս իէ պիր մուհարէպէ իքմէքլըտէն

